

УДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЕНДОПРОТЕЗА КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА

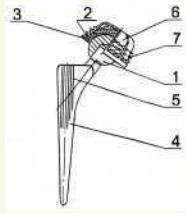
Ендопротез кульшового суглоба призначений для оперативного лікування тяжких захворювань та наслідків травм кульшового суглоба методом тотального ендопротезування. Область застосування - травматологія та ортопедія

НАБІР ЕНДОПРОТЕЗІВ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА

Спільно розроблений ДУ "ІГО АМН України", ІПМ НАН України, НВТ "Імед" (патент України № 33494, 2001, бюл. 1)

Конструкція ендопротеза кульшового суглоба в збірці

Компоненти: 1-головка, 2-чашка, 3-вкладка, 4-ніжка. Фіксуючі елементи: 5-подовжні ребра, 6-сектор у вигляді пластинки; 7-зубці. Пара тертя: головка-вкладка

ОСНОВНІ ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕНДОПРОТЕЗА

Матеріал: пластик, чашка, головка, вкладка	ВТ 6, ВТ 5-1 ГОСТ 19807 або сталь 12Х18Н10Т ГОСТ 5632 аналогічна «Chirulen»
Розмірні ознаки: довжина, мм	140,0 - 189,0
ширина, мм	7,5 - 19,5
Кількість титанових шарів	11
Діаметр головки, мм	28, 32
Кількість титанових шарів головки	3
Розмір чашки з вкладкою: внутрішній діаметр, мм	28, 32
зовнішній діаметр, мм	46-62
Кількість титанових шарів чашки з вкладкою	9
Маса	Не більше 500 г
Статичне навантаження	Не менше 2500 Н
Високе динамічне навантаження	0,1-0,2 мксек
Прочинний ресурс роботи	Не менше 14,10 років
Токсичність при вдиханні	Невизначено
Стерилізація	Ліній з ОСТ 42,21-3
Стойкість до впливу електричного і механічного факторів	ГОСТ 15130, 20790

ЗНОС ПОЛІЕТИЛЕНУ "CHIRULEN" В ПАРАХ ТЕРТЯ З СПЛАВОМ ТИТАНУ, НЕРЖАВІЮЧОЮ СТАЛІЮ, КЕРАМІКОЮ НА ОСНОВІ АЛЮМІНІЮ ТА ДІОКСИДУ ЦИРКОНІЮ

Тривалість використання, год	Знос поліетилену в парі з різними матеріалами, см			
	Сталь ВТ 6 ГОСТ 19807	Сталь 12Х18Н10Т ГОСТ 5632	Кераміка на основі Al ₂ O ₃ (ІПМ)	Кераміка на основі ZrO ₂ (ІПМ)
5	0,0160	0,00335	0,0003	0,0002
10	0,0260	0,0069	0,0013	0,0012
15	0,0320	0,01035	0,0021	0,0018
20	0,0390	0,01245	0,0026	0,0022

Знос поліетилену "Chirulen" у парі тертя з керамікою на основі ZrO₂ та на основі Al₂O₃ приблизно на порядок нижчий, ніж у парі тертя з сплавом титану ВТ 6 (ГОСТ 19807).

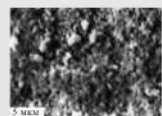
Основний недолік вітчизняних ендопротезів - обмежений термін функціонування до 5-7 р. через:

- підвищений знос компонентів у парі тертя,
- недостатню біосумісність з організмом.

ЗАСТОСУВАННЯ НАНОМАТЕРІАЛІВ, НАНОСТРУКТУРОВАНІХ ПОКРИТТІВ І НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕНДОПРОТЕЗА

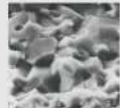
Поліпшення трибологічних характеристик вузла тертя, суттєве зниження тертя й зменшення продуктів та розміру частинок зношення пари тертя за рахунок застосування керамічних головок з нанокристалічного порошку діоксиду цирконію

Нанокристалічний порошок діоксиду цирконію для виготовлення головок ендопротезів

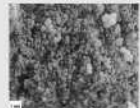

Морфологія нанокристалічного порошку діоксиду цирконію

Мікроструктура (фрактограма) керамічних головок

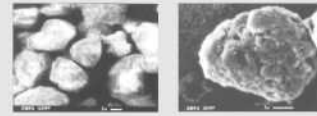

Кераміка на основі Al₂O₃

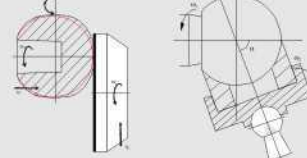
Кераміка на основі ZrO₂

Синтетичний алмазний нанопорошок для фінішної обробки керамічних головок

Загальний вигляд алмазних мікропорошків, одержаних компактуванням алмазних нанопорошків

Схеми механічної обробки керамічних головок з використанням алмазних нанопорошків

Попередній сфероліфування

Фінішна обробка

Характеристики керамічних головок ендопротезів на основі ZrO₂ і вимоги міжнародних стандартів

Параметр	Головка ІПМ	Вимоги ISO 7206-2:1996, ISO 13356-1997	Головка швейцарської фірми Nottol Desmarquest	Головка французької фірми Metotal
Матеріал	Кераміка на основі ZrO ₂	Кераміка на основі ZrO ₂	Кераміка на основі ZrO ₂	Кераміка на основі ZrO ₂
Хімічний склад:				
Основа, %	> 99	> 99	> 99	> 99
Y ₂ O ₃ , %	< 2	< 5	< 2	< 2
ZrO ₂ , %	4,5-5,4	4,5-5,4	5,1-0,25	5,3
CaO, %	3,0	-	-	-
додавки:				
Al ₂ O ₃ , %	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,005
ш. оксиди, %	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,03
Фазовий склад, вміст M-ZrO ₂ , %	T-ZrO ₂	T-ZrO ₂	T-ZrO ₂	T-ZrO ₂
	< 3	< 1	< 1	< 5
Густина, г/см ³	> 6,0	> 6,0	> 6,08	6,08
Міцність, МПа	> 600	> 500	> 600	890
Зерно, мкм	< 0,4	< 0,6	< 0,5	< 0,5
Діаметр, мм	28	28	28, 32	28, 32
Довжина, мм	-0,02	-0,02	-0,02-0,04	-0,01-0,02
Відхилення від сферичності, мкм	1	< 10	1	0,1
Шорсткість, R _a , мкм	< 0,02	< 0,02	< 0,005	0,005
Посадочний вузол	12/14	12/14	12/14	12/14

Діаметр головок – 28 мм, параметр шорсткості Ra - не більше 20 нм, відхилення від сферичності – 1 мкм.

Має 2 варіанти виконання, які відрізняються формою посадочного отвору: у першого - отвір конусний (конус європейський 12/14 мм), у другого – циліндричний з кільцевою проточкою. Така головка імплантується з двома втулками певної форми.

Керамічні головки з ZrO₂ відзначаються більш високими міцністю й тріщиностійкістю, а також більш тонкою мікроструктурою й більш гладкою поверхнею, ніж головки з Al₂O₃.

ПІДВИЩЕННЯ БІОСУМІСНОСТІ З ОРГАНІЗМОМ І ФІКСАЦІЇ ЗА РАХУНОК НАНЕСЕННЯ НА МЕТАЛЕВІ КОМПОНЕНТИ ЕНДОПРОТЕЗА НАНОСТРУКТУРОВАНОГО БІОАКТИВНОГО КЕРАМІЧНОГО ПОКРИТТЯ

Елементи ендопротеза кульшового суглоба з наноструктурованим біоактивним керамічним покриттям та керамічними головками

Товщина покриття – 50-300 мкм, міцність адгезії – 50-80 МПа

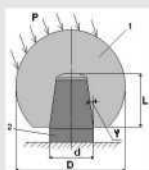
Покриття утворює безпосередній біохімічний зв'язок з кісткою й забезпечує ідеальну біосумісність з кістковою тканиною, а також відсутність міграції до організму легуючих елементів та мікродомішок, адресну доставку лікарських засобів та ін.

Застосування нових вітчизняних біоінертних високоміцних зносостійких керамічних матеріалів і біоактивних керамічних покриттів, новітніх науковоміцних технологій дозволить на порядок зменшити знос компонентів в парі тертя, підвищити біосумісність ендопротеза з організмом, в 2-3 рази збільшити термін його надійного функціонування й гарантувати не менш 15-20 років експлуатації без значних ускладнень.

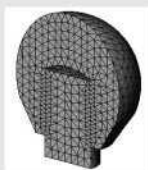
ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА АПАРАТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ГОЛОВКИ

Розрахункова та кінцево-елементна модель при розрахунках впливу допусків та посадок при конусному з'єднанні головки та ніжки на величину виникаючих напруг

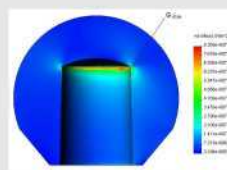

1 - керамічна головка; 2 - металева ніжка

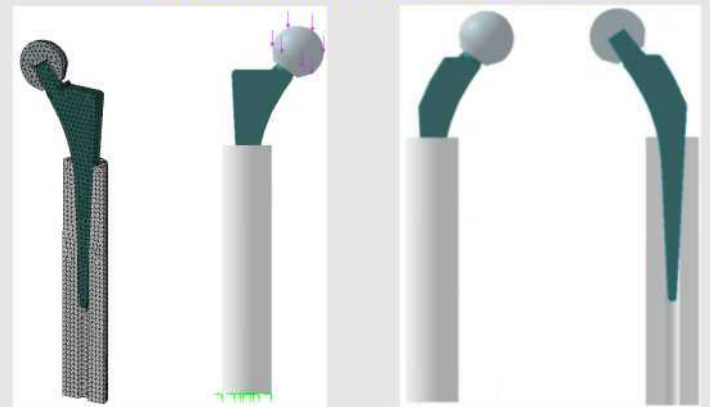
Кінцево-елементна модель

РОЗПОДІЛ ЕКВІВАЛЕНТНИХ НАПРУГ МІЗІСА В ОБ'ЄМІ КЕРАМІЧНОЇ ГОЛОВКИ ЕНДОПРОТЕЗА

Напружено-деформований стан керамічної головки істотно нерівномірний. Найбільші значення напруг виникають в області контакту головки та ніжки. Наявність зазору або натягу призводить до збільшення зони максимальних напруг. Значні відхилення розмірів, особливо куткових, призводять до зростання напруг і збільшення ймовірності руйнування керамічної головки.

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ НІЖКИ

Кінцево-елементна модель (а) і граничні умови (б) при дослідженні конструкції ніжки ендопротеза

Модель ендопротеза з удосконаленою конструкцією ніжки

Опановані методи комп'ютерного моделювання дозволяють визначити основні напрями удосконалення конструкції ендопротеза, а також відкривають можливості для передопераційного планування імплантації та виготовлення індивідуальних ендопротезів для конкретного пацієнта.

Завдяки удосконаленню конструкції і застосуванню нових наноматеріалів і покриттів, а також технологій, значно підвищиться якість вітчизняних ендопротезів, їхня стійкість у біологічному середовищі організму, що гарантує:

- високу надійність й ефективність операції, зменшення періоду реабілітації;
- зниження кількості післяопераційних ускладнень та невдач;
- збільшення стабільності та тривалості функціонування ендопротеза.